

LIETUVOS RESPUBLIKOS
PINIGŲ PLOVIMO IR TERORISTŲ FINANSAVIMO PREVENCIJOS
ĮSTATYMO NR. VIII-275 2, 9, 25 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO
PAPILDYMO 25³ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai

Pastaraisiais metais Lietuva nuosekliai stiprina šalies atsparumą su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu susijusioms grėsmėms ir kovą su šiomis grėsmėmis. Tą rodo ir tarptautiniai vertinimai, kuriuose pripažįstama, kad Lietuva yra viena mažiausiai rizikingų jurisdikcijų pasaulyje pagal pinigų plovimo riziką. Pavyzdžiui, pagal 2021 metų Bazelio korporatyvinės elgsenos instituto paskelbtą pinigų plovimo rizikos indekso reitingą Lietuva užėmė 11 vietą¹.

Tačiau pinigų plovimo rizikos sparčiai kinta. Šiuo metu pastebimas smarkiai išaugęs naujai steigiamų įmonių, kurių veikla susijusi su kriptoturtu, skaičius. Per 2021 metus įregistruotos 188 naujos virtualiųjų valiutų keityklų operatorių ir depozitinių virtualiųjų valiutų piniginių operatorių veiklą vykdančios įmonės, o per 2022 metus – 41 nauja virtualiųjų valiutų veiklą vykdanči įmonė. Juridinių asmenų registro tvarkytojo 2022 m. kovo 16 d. duomenimis, Lietuvoje veikė 252 virtualiųjų valiutų veiklą vykdančios įmonės, o informaciją apie paskirtą atsakingą asmenį Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – FNTT) gavo tik iš 86 įmonių. Taip pat dvigubai padaugėjo pranešimų FNTT apie atliktas virtualiųjų valiutų keitimo operacijas ar sandorius virtualiosiomis valiutomis, kurių vertė lygi arba viršija 15 000 eurų ar ją atitinkančią sumą užsienio ar virtualiąją valiutą. Per 2020 metus gauti 1 134 tokie pranešimai, 2021 metais – 2 200 pranešimų. Pastebėta, kad ne visada su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjai – depozitinių virtualiųjų valiutų piniginių valdymo klientų vardu paslaugų teikimo bei už atlygį virtualiosios valiutos keitimo, pirkimo ir (arba) perdavimo paslaugų teikimo veiklą vykdančios asmenys – yra susipažinę su pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevenciją reglamentuojančiais teisės aktais ir atitinka jų reikalavimus. Naujai steigiami arba jau įsteigti su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjai dažnai Juridinių asmenų registro tvarkytojo neinformuoja apie veiklos pradžią ir (arba) neteikia metinių finansinės atskaitomybės dokumentų, neinformuoja FNTT apie bendrovės paskirtus asmenis, atsakingus už pinigų plovimo ir teroristų finansavimo priemonių įgyvendinimą. Daugelio su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjų vadovai yra ne Lietuvos Respublikos piliečiai, dažnai įmonės registruojamos tuo pačiu adresu, keičiami įmonių pavadinimai, konsultacinės bendrovės įsteigia įmones, atidaro elektroninių pinigų sąskaitas Lietuvoje ir vėliau jas perleidžia pirkėjams, kurie vykdo virtualiųjų valiutų veiklą.

2020 ir 2021 metais Estijos institucijoms itin sustiprinus pinigų plovimo ir (arba) teroristų finansavimo prevencijos reikalavimus, sugriežtinus įmonių veiklos priežiūrą, sugriežtinus reikalavimus veikimo licencijai gauti (atsirado reikalavimas įrodyti, kad įmonės veiklos vykdymo vieta Estijos teritorijoje), pradėjus taikyti klientų atpažinimo reikalavimus, taikomus atliekant visas finansines operacijas, įvedus dar griežtesnius klientų atpažinimo reikalavimus išskirtinai trečiųjų šalių piliečiams ir didesnius kapitalo reikalavimus jau veikiantiems su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjams, panaikinta apie 1 300 licencijų (iš viso skaičiuojama, kad licencijų neteko apie 2 000 su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjų). Todėl dalis su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjų pradėjo domėtis galimybe įsisteigti Lietuvoje, nes čia nustatyti minimalūs veiklos vykdymo reikalavimai.

Su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjų išsamesnis veiklos reguliavimas yra svarbus ir atsižvelgiant į globalias su kriptoturtu susijusio reguliavimo stiprinimo tendencijas bei geopolitinę padėtį regione, kai daugeliui Vakarų valstybių pritaikius finansines ir kitokias

¹ Basel AML Index 2021 | Basel Institute on Governance ([baselgovernance.org](https://www.baselgovernance.org)).

sankcijas Rusijos Federacijai, reaguojant į jos agresiją prieš Ukrainą, Rusijos Federacijos piliečiams ir juridiniams asmenims apribotos galimybės naudotis daugeliu tradicinių finansinių (bankinių) paslaugų, todėl neatmestina tikimybė, kad jie gali bandyti pasinaudoti su kriptoturtu susijusių teikėjų paslaugomis, siekdami išvengti sankcijų poveikio savo lėšoms.

Atkreiptinas dėmesys, kad 2020 m. rugsėjo 24 d. Europos Komisija pateikė pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl kriptoturto rinkų, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2019/1937 (toliau – MiCA reglamentas), kuriuo reglamentuojama su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjų ir kriptoturto emitentų veikla. Šiuo pasiūlymu siekiama įtvirtinti vienodą su virtualiosiomis valiutomis ir kitu kriptoturtu susijusių verslo subjektų reguliavimą Europos Sąjungos vidaus rinkoje, nustatant reikalavimus tokių subjektų veiklos leidimams gauti, priežiūrai, veiklai, struktūrai, valdymui taikomus reikalavimus, taip pat nustatant vartotojų apsaugos taisykles. Pasiūlymas šiuo metu svarstomas Europos Sąjungos institucijose, o jo reikalavimų, skirtų su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjų veiklai, taikymas numatytas po 18 mėnesių nuo MiCA reglamento įsigaliojimo dienos (taigi, tikėtina, kad šis reglamentas visa apimtimi Europos Sąjungos vidaus rinkoje pradės veikti po 2,5 metų). Todėl kyla poreikis sustiprinti nacionalinį virtualiųjų valiutų keityklos operatorių ir depozitinių virtualiųjų valiutų piniginių operatorių veiklos reguliavimą.

Atsižvelgiant į išdėstytas priežastis, būtina skubiai reaguoti, siekiant valdyti galimas naujas rizikas ir skaidrinti su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjų veiklos sąlygas, numatant išsamesnius tiek šių paslaugų teikėjų vadovams, tiek veiklai taikomus reikalavimus. Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 2, 9, 25 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 25³ straipsniu įstatymo projektu (toliau – įstatymo projektas) siekiama skaidrinti neribotą virtualiųjų valiutų keityklų operatorių ir depozitinių virtualiųjų piniginių operatorių veiklos plėtrą.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai ir rengėjai

Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Finansų rinkų politikos departamento (direktorė Vilma Mačerauskienė, tel. (8 5) 239 0174) vyresnioji patarėja Vilija Petronienė (tel. (8 5) 239 0184, el. p. vilija.petroniene@finmin.lt), Draudimo veiklos skyriaus vedėja Lolita Šumskaitė (tel. (8 5) 239 0180, el. p. lolita.sumskaite@finmin.lt), Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Viešojo saugumo politikos grupės patarėjas Andrius Šaparnis (tel. (8 5) 271 7269, el. p. andrius.saparnis@vrm.lt), taip pat FNTT Pinigų plovimo prevencijos valdybos viršininkas Edmundas Jankūnas, (tel. (8 5) 271 7456, el. p. edmundas.jankunas@fntt.lt), Lietuvos banko Finansų rinkos priežiūros tarnybos Pinigų plovimo prevencijos skyriaus vadovė Reda Stanytė, (tel. +370 691 17 762, el. p. RStanyte@lb.lt) ir VŠĮ Pinigų plovimo prevencijos kompetencijų centro vadovas Eimantas Vytuvis (el. p. eimantas.vytuvis@amlcenter.lt).

3. Dabartinis teisinis įstatymo projekte aptartų teisinių santykių reglamentavimas

Šiuo metu galiojančiame Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatyme (toliau – PPTFP įstatymas) nustatyti minimalūs reikalavimai juridiniams asmenims, vykdantiems su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjų veiklą. Ši veikla nėra licencijuojama, nenustatytas įstatinio kapitalo reikalavimas, yra tik reikalavimas, kad juridiniai asmenys, pradėję vykdyti virtualiųjų valiutų keityklos operatoriaus ar depozitinės virtualiųjų valiutų piniginės operatoriaus veiklą ar ją nutraukę, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo veiklos pradžios ar pabaigos privalo Juridinių asmenų registro tvarkytoją informuoti apie veiklos vykdymą ar tokios veiklos vykdymo pabaigą.

Vadovaujantis PPTFP įstatymu virtualiųjų valiutų keityklos operatoriai ir depozitinių virtualiųjų valiutų piniginių operatoriai priskirti įpareigotiesiems subjektams ir jiems taikoma prievolė nustatyti kliento tapatybę, kai operacijos suma lygi ar viršija 1 000 eurų, privaloma gauti, atnaujinti ir saugoti tikslią informaciją apie savo naudos gavėjus ir šią informaciją teikti Juridinių asmenų dalyvių informacinės sistemos (JADIS) tvarkytojui. Virtualiųjų valiutų

keityklos operatorių ir depozitinių virtualiųjų valiutų piniginių operatorių valdymo ar priežiūros organų nariu arba tokių asmenų naudos gavėju negali būti fizinis asmuo, kuris yra pripažintas kaltu dėl sunkaus nusikaltimo nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams, ekonomikai ir verslo tvarkai, finansų sistemai, valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams ir turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą, tačiau šio reikalavimo laikymąsi turi užtikrinti pats su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjų veiklą vykdančias juridinis asmuo. Taip pat nustatyta pareiga virtualiųjų valiutų keityklos operatoriams ir depozitinių virtualiųjų valiutų piniginių operatoriams paskirti vadovaujančius darbuotojus, atsakingus už pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevenciją, ir informuoti apie paskirtus asmenis FNTT.

4. Naujos teisinio reglamentavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Naujos teisinio reglamentavimo nuostatos sudarys teisinės prielaidas efektyviau taikyti pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemones su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjų veikloje, sukurs nepakantumą ir nepalankią erdvę pinigų plovimo ir teroristų finansavimo atsiradimo galimybėms, mažins kylančią reputacinę riziką tiek rinkos dalyviams, tiek valstybei tarptautiniame kontekste.

Įstatymo projektu siūloma patikslinti virtualiosios valiutos sąvoką, papildant, kad virtualioji valiuta elektroninėmis priemonėmis gali būti ne tik pervedama, saugoma ir parduodama, bet ir keičiama, investuojama ir naudojama atsiskaitymams. Pažymėtina, kad Europos Tarybos ekspertų komiteto rekomendacijose dėl priemonių, skirtų kovai su pinigų plovimu bei teroristų finansavimu, – MONEYVAL nurodyta, kad PPTFP įstatyme apibrėžta virtualiosios valiutos sąvoka tikslintina, atsižvelgiant į Finansinių veiksmų darbo grupės (FATF) rekomendacijas – virtualioji valiuta apibrėžtina kaip priemonė, kuri gali būti naudojama ir investicijoms. Taip pat įvertinus informaciją apie virtualiųjų valiutų sektoriaus veiklą atkreiptinas dėmesys, kad virtualiosios valiutos ne tik pervedamos, saugomos ir parduodamos, bet ir keičiamos į kitas virtualiąsias valiutas bei naudojamos atsiskaitymams. Patikslinus sąvokos apibrėžtį bus daugiau teisinio aiškumo ir bus nustatytas skaidresnis teisinis reguliavimas, apimantis visas su virtualiosiomis valiutomis susijusias paslaugas.

Įstatymo projektu siūloma nustatyti išsamesnius klientų atpažinimo reikalavimus, siekiant užtikrinti su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjų veiklos skaidrumą ir pinigų plovimo ir teroristų finansavimo veikų užkardymą laiku. Įstatymo projektu siūloma patikslinti klientų tapatybės nustatymo reikalavimus numatant, kad su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjai privalo nustatyti visų klientų tapatybę, prieš atlikdami virtualiosios valiutos keitimo operacijas ar sandorius virtualiąja valiuta arba prieš įnešdami į depozitinę virtualiųjų valiutų piniginę arba iš jos išimdami virtualiąją valiutą, kai operacijos suma lygi ar viršija 700 eurų, ir įteisinti draudimą valiutų keityklų operatoriams ir depozitinių virtualiųjų piniginių operatoriams atidaryti anoniminės sąskaitas.

Kliento tapatybės nustatymo operacijų sumos mažinimas nuo 1 000 eurų iki 700 eurų siūlomas nustatyti atsižvelgiant į tai, kad kriptoturto pervedimai skiriasi nuo įprastų lėšų pervedimų įvairiais būdais. Dėl būdingo sienų nepaisymo, visuotinio pasiekiamumo ir technologinių savybių vartotojai gali perkelti kriptoturtą per tūkstančius virtualiųjų valiutų piniginių keliose jurisdikcijose daug didesniu mastu ir didesniu greičiu nei įprasti pervedimai. Nusikaltėliai gali atlikti neteisėtus pervedimus ir išvengti aptikimo, suskirstydami didelę operaciją į mažesnes sumas, naudodami kelis iš pažiūros nesusijusių virtualiųjų valiutų piniginių adresus, įskaitant vienkartinius pinigines adresus.

Kartu pažymėtina, kad šiuo metu Europos Taryboje svarstomas Europos Parlamento pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento dėl informacijos, teikiamos pervedant lėšas ir tam tikras virtualiąsias valiutas (kriptoturtą). Pasiūlyme nustatoma pareiga tikrinti, ar informacija apie mokėtoją ar gavėją lėšų pervedimo atveju yra tiksli, tik atliekant lėšų pervedimus, viršijančius 1 000 eurų. Analogiškas reikalavimas virtualiųjų valiutų (kriptoturto) pervedimo atvejais nebūtų nustatomas (preambulės 22a punktas). Šį reglamento pakeitimą siekiama priimti, siekiant palengvinti susietų pervedimų aptikimą ir užkirsti kelią

piktnaudžiavimui kriptoturtu: nusikalstamos veikos darymo palengvinimui, finansavimui ir slėpimui, tarptautinių sankcijų išvengimui, klientų tapatybė ateityje bus nustatoma nepaisant kriptoturto pervedimo sumos dydžio. Operacijų sumos dydžio mažinimas iki 700 eurų būtų pirmas žingsnis siekiant pasirengti būsimam bendram Europos Sąjungos su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjų veiklos reguliavimui. Diskusijų su rinkos atstovais metu 700 eurų riba taip pat buvo pasirinkta kaip kompromisinis variantas, nes, remiantis su kriptoturtu susijusias paslaugas teikiančių bendrovių empiriniais duomenimis, apie 70 procentų klientų pervedimo operacijų nesiekia 700 eurų sumos.

Taip pat įstatymo projektu siekiama įteisinti su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjų klientų specifinių duomenų rinkimą, saugojimą ir perdavimą operacijos gavėjui. Šia nuostata siekiama įgyvendinti Finansinių veiksmų darbo grupės (FATF) 16 rekomendaciją², užtikrinant *Travel rule* taisyklę. Rekomendacijoje nurodoma, kad tikslinga įpareigoti virtualiųjų valiutų keityklų operatorius ir depozitinių virtualiųjų valiutų piniginių operatorius gauti, laikyti ir perduoti reikalingą informaciją apie mokėjimo iniciatorių ir gavėją, kad būtų galima nustatyti ir pranešti apie įtartinus sandorius ar operacijas, stebėti informacijos prieinamumą, imtis iššaldymo veiksmų ir uždrausti sandorius su asmenimis ar subjektais, keliančiais pinigų plovimo ar terorizmo finansavimo įtarimų.

Kartu pažymėtina, kad Europos Komisijos pasiūlyme dėl Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento dėl informacijos, teikiamos pervedant lėšas ir tam tikras virtualiąsias valiutas (kriptoturtą), yra įtrauktos *Travel rule* nuostatos, siekiant, kad jos visiškai atitiktų FATF rekomendaciją (14 straipsnis). 2022 m. kovo 15 d. įsigaliojo Estijos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo pakeitimas, kuriuo siekiama stiprinti šalyje kriptoturto paslaugų teikėjų veiklos reguliavimą, nustatyti analogiški reikalavimai su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjams rinkti, saugoti ir perduoti duomenis operacijos gavėjui bei draudimas atidaryti anonimines sąskaitas (Estijos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 25 straipsnio 23, 24, 25, 27 dalys ir 13 dalies 2 skirsnis).

Pažymėtina, kad su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjų klientų specifinių duomenų rinkimas, saugojimas ir perdavimas operacijos gavėjui yra laikomas asmens duomenų tvarkymo veiksmu, kuriam taikomi 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (toliau – BDAR) nustatyti reikalavimai. Vienas iš esminių asmens duomenų tvarkymui keliamų reikalavimų yra asmens duomenis tvarkyti teisėtai. Remiantis BDAR 6 straipsnio 1 dalimi, asmens duomenų tvarkymas yra teisėtas tik tuo atveju, jeigu taikoma bent viena sąlygų, nurodytų BDAR 6 straipsnio 1 dalyje. Pagal BDAR 6 straipsnio 1 dalies e punktą asmens duomenų tvarkymas yra teisėtas, jei tvarkyti duomenis būtina siekiant atlikti užduotį, vykdomą viešojo intereso labui arba vykdant duomenų valdytojų pavestas viešosios valdžios funkcijas.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ir vadovaujantis 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB (toliau – Direktyva 2015/849), 43 straipsniu³, visos Europos Sąjungos valstybės narės pripažįsta, kad kova su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu yra svarbus viešasis interesas, todėl asmens duomenų tvarkymas pagal Direktyvą 2015/849 pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos tikslais laikomas viešojo intereso klausimu pagal BDAR. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, dėl tarpvalstybinio kriptoturto veiklos pobūdžio ir rizikos, susijusios su virtualiųjų valiutų paslaugų teikėjų operacijomis, visi virtualiųjų valiutų pervedimai turėtų būti traktuojami kaip tarptautiniai pavedimai, netaikant supaprastintos vietinių pervedimų tvarkos. Įstatymo projekto pasiūlymas

² FATF (2012–2022 m.), Tarptautiniai kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu standartai, FATF, Paryžius, Prancūzija, www.fatf-gafi.org/recommendations.html.

³ CL2015L0849LT0020010.0001.3bi_cp 1..1 (europa.eu).

yra proporcingas ir teikiamas siekiant užtikrinti kylančių rizikų, susijusių su virtualiųjų valiutų (kriptoturto) pervedimų specifika, užkardymu viešojo intereso labui. Ši nuostata taip pat buvo suderinta su Valstybine duomenų apsaugos inspekcija. Siekiant įgyvendinti *Travel rule* taisyklę ir pasiruošti būsimam Europos Sąjungos reguliavimui bei technologiniams pakeitimams, ši nuostata įsigaliojė nuo 2025 m. sausio 1 d.

Įstatymo projektu siūloma virtualiųjų valiutų keityklų operatorių ir depozitinių virtualiųjų piniginių operatorių valdymo ar priežiūros organų nariui arba tokių asmenų naudos gavėjui kelti aukštesnius reputacijos reikalavimus, draudžiant eiti vadovaujamą pareigą asmeniui, kuris buvo pripažintas kaltu padarius Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse numatytą sunkų, labai sunkų nusikaltimą arba tyčinį nusikaltimą nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams, ekonomikai, finansų sistemai ir kitas ar pripažintas kaltu dėl kito nusikaltimo nuo bausmės atlikimo nepraėjus 3 metams. Pažymėtina, kad analogiškai reikalavimai taikomi finansinių paslaugų sektoriui, pavyzdžiui, bankų vadovaujantiems asmenims (Lietuvos Respublikos bankų įstatymo 34 straipsnio 13 dalis).

Aukštesniais reputacijos reikalavimais siekiama užtikrinti pinigų plovimo ir teroristų finansavimo veikų užkardymą, atsižvelgiant į Europos Komisijos ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai dėl pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos, darančios įtaką vidaus rinkai ir susijusios su tarpvalstybine veikla, vertinimo, kurioje virtualiųjų valiutų sektorius įvertintas kaip itin rizikingas.⁴ Šiuo pakeitimu siekiama numatyti aukštesnius reikalavimus operatorių valdymo ar priežiūros organų nariams arba tokių asmenų naudos gavėjams, įvertinant vykdomos veiklos itin aukštą riziką ir siekiant, kad šioje rinkoje veiktų tik skaidrios reputacijos vadovai ir naudos gavėjai. Taip pat šiuo reikalavimu siekiama sumažinti administracinių nusižengimų ir (ar) nusikalstamos veikos pasireiškimo riziką šiame sektoriuje ir užtikrinti, kad depozitinių virtualiųjų valiutų piniginių ir virtualiųjų valiutų keityklos operatorių nevaldytų asmenys, kurie gali siekti panaudoti šią veiklą nusikalstamiems tikslams įgyvendinti arba veikti nesilaikydami nustatytų reikalavimų. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad šia nuostata atsižvelgiama į dar šiais metais numatomą priimti MiCA reglamentą, numatantį vienodą europinį reguliavimą. MiCA reglamentas nustatys pareigą su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjams turėti veiklos leidimą, o veiklai bus keliami prudenciniai ir reputaciniai reikalavimai. Tokiu būdu virtualiųjų valiutų paslaugas teikiančios bendrovės Lietuvoje taps licencijuojamais subjektais kaip ir kitos finansų įstaigos, jiems bus taikomi analogiškai reputacijos reikalavimai. Todėl siūloma įstatymo projekto nuostata yra proporcinga ir savalaikė priemonė, skirta kylančių pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikų valdymui užtikrinti iki įsigaliojant vienodam Europos Sąjungos reguliavimui.

Taip pat įstatymo projektu siekiama nustatyti, kad bendrovės vyresnysis vadovas turėtų būti nuolatinis Lietuvos Respublikos gyventojas. Pagal PPTFPI 2 straipsnio 23 dalį vyresnysis vadovas – pakankamai aukštas pareigas einantis pareigūnas arba darbuotojas, turintis pakankamai žinių apie įstaigai ar įmonei kylančią pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo riziką ir atsakingas už sprendimų, galinčių paveikti kylančią riziką, priėmimą. Bendrovių vyresniaisiais vadovais galėtų būti laikomi pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos pareigūnai (toliau – PPTF prevencijos pareigūnai).

Reikalavimu dėl vyresniojo vadovo buvimo nuolatiniu Lietuvos Respublikos gyventoju siekiama užtikrinti tinkamą kriptoturto paslaugas teikiančių subjektų bendradarbiavimą su priežiūros ir kontrolės institucijomis, kad priežiūros ir kontrolės institucijos darbuotojams atvykus į įmonės būstinę joje esantys įmonės atstovai turėtų įgaliojimus bendrauti ir pateikti kompetentingus atsakymus bei paaiškinimus. Pabrėžtina, kad šiuo metu su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjų bendradarbiavimo su priežiūros institucijomis situacija yra itin prasta – minėti subjektai dažnai neinformuoja FNTT apie paskirtus asmenis, atsakingus už pinigų plovimo ir

⁴ REPORT FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL on the assessment of the risk of money laundering and terrorist financing affecting the internal market and relating to cross-border activities, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/0b2ecb04-aef4-11e9-9d01-01aa75ed71a1/language-en>.

teroristų finansavimo priemonių įgyvendinimą, dažnu atveju susisiekti su bendrovių atsakingais asmenimis neįmanoma.

Pažymėtina, kad 2021 m. rugpjūčio 2 d. Europos bankininkystės institucija (angl. *European Banking Authority*) paskelbė viešosioms konsultacijoms naujas gaires⁵, susijusias su PPTF prevencijos pareigūno vaidmeniu ir atsakomybe. Šiose gairėse išdėstyta, kad dėl teritorinės pinigų plovimo ir teroristų finansavimo reguliavimo sistemos taikymo srities ir ypač dėl to, kad pranešimų apie įtartinus sandorius tvarka nustatyta šalies lygmeniu, o finansų sektoriaus operatoriai turi pranešti apie tokius sandorius valstybės narės, kurioje yra įsisteigęs finansų sektoriaus operatorius, nacionaliniam finansinės žvalgybos padaliniui, PPTF prevencijos pareigūnas paprastai turėtų reziduoti finansų sektoriaus operatoriaus įsisteigimo šalyje (27 gairė). Taip pat pabrėžtina, kad jau minėtais Estijos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo pakeitimais nustatyta, kad bendrovės valdybos nariai ir verslo vieta (fizinis biuras) turi būti Estijos teritorijoje (Estijos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 72 straipsnio 4 ir 11 dalys). Be to, Vokietijoje Pinigų plovimo įstatymu nustatyta, kad bendrovės PPTF pareigūnas turi atlikti savo funkcijas Vokietijoje ir būti pagrindiniu asmeniu, atsakingu už bendradarbiavimą su priežiūros institucijomis (Vokietijos Federacinės Respublikos pinigų plovimo įstatymo 7 straipsnio 5 dalis). Atsižvelgdami į su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjų veiklos specifiką, PPTF prevencijos pareigūnai privalo užtikrinti, kad bendrovės pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo prevencijos politika, procedūros ir vidaus kontrolės priemonės būtų adekvačios ir proporcingos, atsižvelgiant į nacionalinio valstybės finansų sektoriaus ypatybes ir šiam finansų sektoriui kylančias pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikas. Todėl buvimas nuolatiniu Lietuvos Respublikos gyventoju užtikrintų, kad vyresnysis vadovas yra susijęs su vietine rinka, gali nuolat ir efektyviai bendradarbiauti su priežiūros ir kontrolės institucijomis, išmano šalies finansų sektoriaus ypatumus ir geba išvelgti pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikas nacionaliniu mastu. Kadangi Lietuvoje šis sektorius nėra licencijuojamas ir rizikingų bendrovių pateikimas į rinką yra nesudėtingas, todėl reikalavimas vyresniajam vadovui būti nuolatiniu Lietuvos Respublikos gyventoju stiprintų priežiūros institucijų galimybes tinkamai užtikrinti minėtų veiklos subjektų kontrolę, monitoringą ir bendradarbiavimą bei būtų proporcingas, siekiant suvaldyti augančių kriptoturto paslaugų teikėjų keliamas rizikas.

Įstatymo projektu siūloma nustatyti su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjų įstatinio kapitalo didinimą iki 125 000 eurų. Tokio dydžio įstatinis kapitalas siūlomas atsižvelgiant į šiuo metu Lietuvoje veikiančių su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjų vykdomą veiklą, veiklos mastą, kylančią veiklos riziką ir MiCA reglamente numatomą būsimą vienodą europinį reguliavimą. Pažymėtina, kad MiCA reglamento IV priede nustatyti su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjams ateityje numatomi taikyti minimalūs kapitalo reikalavimai. Su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjai suskirstyti į 3 klases: 1 klasei priskirti su kriptoturto susijusių paslaugų teikėjai turi teisę teikti šias paslaugas: trečiųjų šalių vardu priimti ir perduoti pavedimus ir (arba) teikti konsultacijas dėl kriptoturto, ir (arba) vykdyti pavedimus, ir (arba) platinti kriptoturtą; 2 klasei priskirti su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjai turi teisę teikti 1 klasei priskirtas paslaugas bei turi teisę teikti kriptoturto saugojimo ir administravimo trečiųjų šalių vardu paslaugą, kriptoturtą keisti į dekretinius pinigus, kurie yra teisėta mokėjimo priemonė, kriptoturtą keisti į kitą kriptoturtą; 3 klasei priskirti su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjai turi teisę teikti 2 klasei priskirtas paslaugas ir prekybos kriptoturtu platformos valdymo paslaugas. Taip pat pažymėtina, kad pagal numatomą vykdyti veiklą nustatyta 1 klasei – 50 000 eurų, 2 klasei – 125 000 eurų ir 3 klasei – 150 000 eurų pradiniai kapitalai. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvoje veikiantys su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjai teikia depozitinių virtualiųjų valiutų piniginių valdymo klientų vardu paslaugas ar už atlygį virtualiosios valiutos keitimo, pirkimo ir (arba) pardavimo paslaugas arba dažnu atveju abi šias paslaugas, todėl

⁵ Guidelines on the role of AML/CFT compliance officers, <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/anti-money-laundering-and-countering-financing-terrorism/guidelines-role-amlcft-compliance-officers#pane-new-3cd4feaf-807f-4122-9d50-97dc4859d840>.

pagal numatomą MiCA reglamento reguliavimą Lietuvoje teikiamos paslaugos patenka į 2 klasę, kuriai taikomas minimalus pradinis kapitalas – 125 000 eurų. Šis kapitalo dydis ir siūlomas įstatymo projekte. Numatytas su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjų įmonių kapitalo padidėjimas spręstų šiuo metu Lietuvoje įsikūrusių ir besikuriančių „popierinių“⁶ įmonių veiklos tęstinumo klausimą bei keltų vartotojų apsaugos standartus.

Pažymėtina, kad pagal esamą reglamentavimą virtualiųjų valiutų keityklos operatorius ar depozitinės virtualiųjų valiutų piniginių operatorius turi teisę registruoti ne tik akcines arba uždarysias akcines bendroves, bet ir kitų juridinių formų asmenis (mažąsias bendrijas, filialus ir kt.). 2022 m. kovo 16 d. duomenimis, šiuo metu Lietuvoje yra registruotos 2 mažosios bendrijos, vykdančios su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjų veiklą. Todėl įstatymo projekte numatomas reikalavimas kitos teisinės formos asmenims turėti draudimo įmonės išduotą prievolių įvykdymo laidavimo draudimo arba finansų įstaigos laidavimo ar garantijos dokumentą dėl ne mažesnės kaip 100 000 eurų sumos vienai kliento pretenzijai dėl nuostolių atlyginimo ir 500 000 eurų sumos visoms klientų pretenzijoms dėl nuostolių atlyginimo per metus. Pažymėtina, kad kriptoturto paslaugų teikėjų veikla pagal būsimą reguliavimą, nustatytą MiCA reglamente, turi panašumų su Finansinių priemonių rinkų įstatyme reglamentuota investicine paslauga – pavedimų priėmimu ir perdavimu, todėl kaip alternatyva siūlytina kitų teisinių formų depozitinių virtualiųjų valiutų piniginių operatoriumi ir virtualiųjų valiutų keityklos operatoriumi leisti taikyti kitus, nei nustatyta įstatyme, įstatinio kapitalo reikalavimus ir prievolių užtikrinimo būdus, kurie šiuo metu būtų ne mažesni, nei taikomi finansų patarėjo įmonei. Finansinių priemonių rinkų įstatymo 4 straipsnio 9 dalyje nustatyta, kad finansų patarėjo įmonė privalo apdrausti savo profesinę civilinę atsakomybę, o draudimo suma turi būti ne mažesnė kaip 29 000 eurų vienam draudžiamajam įvykiui ir 145 000 eurų visiems draudžiamiesiems įvykiams per metus. Atsižvelgiant į itin aukštą kriptoturto sektoriaus riziką ir platų veiklos mastą, siūlytina nustatyti trigubai didesnes – atitinkamai 100 000 eurų vienam draudžiamajam įvykiui ir 500 000 eurų visiems draudžiamiesiems įvykiams per metus – sumas kitų teisinių formų asmenims, vykdančioms šią veiklą. Šie reikalavimai yra proporcingi minėtam 125 000 eurų įstatinio kapitalo įregistravimo reikalavimui ar kitų teisinių formų asmenims taikomam draudimo laidavimo ar garantijos sudarymo sumos dydžiui ir suteikia galimybę su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjams steigtis visomis Lietuvos Respublikoje reglamentuojamomis teisinėmis formomis.

Įstatymo projekte keliami aukštesni reikalavimai su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjų vadovaujantiems darbuotojams – siūloma nustatyti reikalavimą vadovaujančiam darbuotojui atstovauti tik vienai įmonei (išskyrus atvejus, kai įmonės priklauso vienai įmonių grupei). Šiuo pakeitimu siekiama stiprinti pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevenciją ir vartotojų apsaugą – nustatyti kriptoturto paslaugų teikėjams griežtus organizacinius reikalavimus, aiškiai paskirstyti darbuotojų pareigas ir atsakomybes ir užtikrinti, kad atsakingi darbuotojai turėtų pakankamai laiko savo pareigoms ir atsakomybėms. Priešingu atveju atsakingi darbuotojai, skirdami tik dalį darbo laiko vienai įmonei, neturi galimybės užtikrinti nuolatinės finansinių operacijų stebėsenos, o tai kelia didelę riziką neįgyvendinti pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos reikalavimų.

Pažymėtina, kad kitų rinkos dalyvių veikla yra labiau standartizuota, o virtualiųjų valiutų keityklos operatoriaus ir depozitinės virtualiųjų valiutų piniginės operatoriaus veikla dar vystosi ir šie subjektai teikia daug paslaugų. Vadovaujantys darbuotojai (šiuo atveju, PPTF pareigūnai) privalo turėti pakankamą kvalifikaciją ir patirties, leidžiančios tinkamai eiti pareigas ir suprasti konkretaus virtualiųjų valiutų keityklos operatoriaus ir (ar) depozitinės virtualiųjų valiutų piniginės operatoriaus veiklą, įskaitant rizikas, su kuriomis jie susiduria ir gali susidurti. Kaip jau minėta, su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjų veikla vertinama kaip itin rizikinga, todėl PPTF pareigūnas turi atstovauti bendrovei tokiu lygiu, kuris suteiktų įgaliojimus veiksmingai įgyvendinti visas būtinas pinigų plovimo ir teroristų finansavimo

⁶ Valstybinės mokesčių inspekcijos duomenimis, 92,5 procento registruotų kriptoturto įmonių įstatinis kapitalas ar įnašas yra 2 500 eurų, t. y. minimalus dydis.

prevencijos priemonės. Stebint esamą praktiką, tokį rizikų suvaldymą galima užtikrinti PPTF pareigūnui atstovaujant tik vienai įmonei (ar kelioms įmonėms, priklausančioms tai pačiai įmonių grupei). Pažymėtina, kad PPTF pareigūnas turi atlikti daug įvairių užduočių: kurti rizikos vertinimo sistemą, rengti įmonės pinigų plovimo prevencijos politikos aprašą ir nustatyti procedūras, atlikti patariamąjį vaidmenį įmonei priimant naują didelės rizikos klientą, atlikti atitikties kontrolę, atsiskaityti valdymo organui, pranešti apie įtartinus sandorius, informuoti darbuotojus apie pinigų plovimo rizikas ir įvertinti mokymų poreikius ir kt. Todėl galima teigti, kad atstovaujant daug įmonių nėra galimybės tinkamai įsigilinti į kiekvienos įmonės veiklos ir rizikų valdymo modelius ir kokybiškai atlikti visas pareigas, būtinas tinkamam pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo prevencijos rizikų užkardymui.

Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjai turėtų teikti paslaugas taip, kad nesusidarytų tokia situacija, kad Lietuvos Respublikoje būtų teikiamos tik neesminės jų veiklos pobūdžiui funkcijos ar paslaugos ar iš esmės veiklos Lietuvos Respublikoje jie nebevykdytų. Šiuo pasiūlymu siekiama išvengti ydingos praktikos, kai Lietuva galimai būtų laikoma tik lengvatinio įsisteigimo šalimi, o su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjų veikla būtų vykdoma kitose valstybėse, tokiu būdu siekiant išvengti griežtesnio įsisteigimo reguliavimo, reguliacinio arbitražo, tačiau reputacinę pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką tektų Lietuvai. Šia nuostata siekiama, kad įsteigta bendrovė turėtų realų ryšį su Lietuva, jos veiklos atskaitomybė tektų Lietuvos priežiūros ir kontrolės institucijoms. Kitu atveju tokios nuostatos atsisakymas galėtų lemti neteisingą konkurenciją tarp valstybių narių tarptautiniu mastu. Pažymėtina, kad ši nuostata nedraudžia veiklos vykdyti ir paslaugų teikti tiek Europos Sąjungoje, tiek kitose užsienio valstybėse. Atkreiptinas dėmesys, kad Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvoje (ES) 2015/2366 dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2002/65/EB, 2009/110/EB ir 2013/36/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 ir panaikinama Direktyva 2007/64/EB, nustatyta, kad siekiant išvengti piktnaudžiavimo įsisteigimo teise būtina reikalauti, kad mokėjimo įstaiga, prašanti išduoti leidimą valstybėje narėje, bent dalį savo mokėjimo paslaugų vykdytų toje valstybėje narėje (preambulės 36 punktas). Todėl įstatymo projekto nuostata bendrovėms bent dalį savo paslaugų teikti Lietuvoje yra proporcingas reikalavimas atsižvelgiant į Lietuvos, kaip valstybės, priimančios subjektus įsiregistruoti ir su jais susijusias galimas rizikas, atsakomybę.

Taip pat pažymėtina, kad įstatymo projekte numatoma nuo 2023 m. vasario 1 d. viešai skelbti virtualiųjų valiutų keityklos operatoriaus ir depozitinių virtualiųjų valiutų piniginių operatoriaus veiklą vykdančių asmenų sąrašą, kurį tvarkys Juridinių asmenų registro tvarkytojas, tokiu būdu suteikiant daugiau skaidrumo kriptoturto paslaugų teikėjų rinkoje.

Įstatymas, išskyrus 2 straipsnio 3–5 dalis, 4 straipsnį ir 5 straipsnio 4 dalį, įsigalios 2022 m. lapkričio 1 d., kaip nurodyta Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje. Atsižvelgiant į įstatymo projekto svarstymo eigą (įstatymo projektą planuojama svarstyti Lietuvos Respublikos Seimo pavasario sesijoje), planuojama, kad įstatymas bus paskelbtas likus daugiau kaip 3 mėnesiams iki jo įsigaliojimo datos. Kitos nuostatos, siekiant suteikti galimybę rinkai pasiruošti numatytiems pokyčiams, įsigalios po pereinamojo laikotarpio. Įsigaliojus įstatymui, su kriptoturtu susijusias paslaugas teikiančios bendrovės iki 2022 m. gruodžio 31 d. privalės pateikti Juridinių asmenų registro tvarkytojui dokumentus, reikalingus įstatiniam kapitalui (draudimo ar finansų įstaigų laidavimo) įregistruoti. Nepateikus dokumentų, Juridinių asmenų registras nuo 2023 m. sausio 31 d. išregistruoja duomenį, kad juridinis asmuo ar Europos Sąjungos valstybės narės ar užsienio valstybės juridinio asmens filialas vykdo virtualiųjų valiutų keityklos operatoriaus ir (ar) depozitinių virtualiųjų valiutų piniginių operatoriaus veiklą.

Įstatymo projektą siūloma svarstyti skubos tvarka Lietuvos Respublikos Seimo pavasario sesijoje, atsižvelgiant į sparčią su kriptoturtu susijusias paslaugas teikiančių įmonių plėtrą ir atitinkamai kylančią pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką. Taip pat atsižvelgiama į globalias su kriptoturtu susijusio reguliavimo stiprinimo tendencijas ir

geopolitinę padėtį regione, kai, daugeliui Vakarų valstybių pritaikius finansines ir kitokias sankcijas Rusijos Federacijos ir Baltarusijos Respublikos piliečiams ir juridiniams asmenims ir apribojus jų galimybes naudotis daugeliu tradicinių finansinių (bankinių) paslaugų, neatmestina sankcijų ir kitų ribojamųjų priemonių apėjimo rizika naudojantis su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjų paslaugomis. Todėl turi būti nedelsiant stiprinamas reguliavimas, užtikrinant didesnę minėtų verslo subjektų veiklos skaidrumą bei pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo reputacinių rizikų valdymą.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Siekiant įvertinti įstatymo projekto informacinių įpareigojimų administracinę naštą su kriptoturtu susijusias paslaugas teikiančioms bendrovėms, 2022 m. kovo 14 d. rinkos atstovams buvo išsiųsta administracinės naštos apskaičiavimo lentelė. Gavus ir apibendrinus bendrovių pateiktus duomenis, buvo sudaryta priėmus įstatymą galimų ūkio subjektų prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų apskaičiavimo ataskaita. Dėl šios ataskaitos buvo konsultuojamasi su Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, ataskaita buvo suderinta antrojo derinimo su institucijomis metu (2022 m. gegužės 4–11 d). Ataskaitoje pateikta išsamesnė su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjų administracinės naštos poveikio vertinimo informacija. Atsižvelgiant į pateiktas išvadas galima teigti, kad nurodomi informaciniai įpareigojimai yra būtini ir pagrįsti, o administracinė našta proporcinga.

6. Galima priimto įstatymo įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymo projektas turės teigiamą įtaką kriminogeninei situacijai, nes, patikslinus ir nustačius daugiau reikalavimų su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjų vadovams ir už pinigų plovimo prevencijos reikalavimų laikymąsi atsakingiems asmenims, jų kvalifikacijai, bus užtikrintas didesnis šio verslo skaidrumas ir geresnė klientų apsauga nuo galimo sukčiavimo. Įstatymo projektas neskatins korupcijos pasireiškimo galimybių.

7. Įstatymo įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo projektu bus patikslintos su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjų veiklos sąlygos nustatant daugiau ir išsamesnių reikalavimų, kuriuos turės atitikti virtualiųjų valiutų paslaugų teikėjai, palyginti su šiuo metu PPTFP įstatyme nustatytais minimaliais reikalavimais, todėl gali sulėtėti šio verslo plėtra Lietuvoje, tačiau įstatymo projekto įgyvendinimas sudarys sąlygas efektyviau valdyti šiame veiklos sektoriuje galinčias kilti pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikas.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus įstatymo projektą, kitų įstatymų keisti nereikės.

10. Įstatymo projekto atitiktis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimams bei bendrinės lietuvių kalbos normoms, o įstatymo projekto sąvokų ir jas įvardijančių terminų įvertinimas Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos įstatymo ir Teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projekte keičiama virtualiosios valiutos sąvoka suderinta nustatyta tvarka.

11. Įstatymo projekto atitiktis Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisei

Įstatymo projekto nuostatos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisei neprieštarauja.

12. Įstatymui įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, šių aktų rengėjai

Priėmus įstatymo projektą, turės būti pakeistas FNTT direktoriaus 2020 m. sausio 10 d. įsakymas Nr. V-5 „Dėl Depozitinių virtualiųjų valiutų piniginių operatoriams ir virtualiųjų valiutų keityklų operatoriams skirtų nurodymų, kuriais siekiama užkirsti kelią pinigų plovimui ir (ar) teroristų finansavimui, patvirtinimo“.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Preliminariais skaičiavimais, per 2022 metus Lietuvoje bus įregistruotos 199 naujos su kriptoturtu susijusių paslaugų teikėjų įmonės. 2023 m. sausio 1 d. galimas bendras įmonių skaičius Lietuvoje siektų 410 ir daugiau. Iš viso 2023 m. sausio 1 d. informacijos nepateikusių ir Juridinių asmenų registre išregistruotų preliminarai galėtų būti apie 270 įmonių.

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. liepos 8 d. nutarimą Nr. 763 „Dėl Atlyginimo už valstybės įmonės Registrų centro tvarkomų registrų objektų registravimą, šių registrų ir nekilnojamojo turto kadastro duomenų, informacijos, dokumentų ir (ar) jų kopijų tvarkymą dydžių sąrašo patvirtinimą“, aktualus atlyginimo už duomenų ar informacijos pakeitimą įregistravimas ar išregistravimas, dokumentus pateikus popierine forma ar elektroniniu būdu (už vieną įrašą) – 4,15 euro. Preliminari PPTFP įstatymui įgyvendinti reikalinga valstybės įsteigtų fondų lėšų suma siektų apie 1120,50 euro. Pažymėtina, kad nuo 2023 m. sausio 1 d. atlyginimo už valstybės įmonės Registrų centro paslaugas dydžiai gali keistis, todėl prognozuojama valstybės fondų lėšų suma PPTFP įstatymui įgyvendinti galėtų kisti ir siekti apie 2 000–2 500 eurų.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Negauta.

15. Reikšminiai įstatymo projekto žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną *Eurovoc*

Pinigų plovimas, teroristų finansavimas, virtualiosios valiutos.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Papildomų paaiškinimų nėra.